

PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ
Úrad Prešovského samosprávneho kraja
Námestie mieru č. 2, 080 01 Prešov

40. zasadnutie Zastupiteľstva
Prešovského samosprávneho kraja
Dňa 17.10.2022

Číslo poradia: **4**

Návrh na udelenie Cien PSK

Predkladá:

Ing. arch. Zita Pleštinská
poslankyňa Zastupiteľstva PSK

Návrh na uznesenie:

v prílohe

Spracovala:

Mgr. Emília Antolíková
vedúca Odboru kultúry Úradu PSK

Mgr. Stanislava Dzurillová
Odbor kultúry Úradu PSK

Odporúča:

Mgr. Fabián Novotný
riaditeľ Úradu PSK

Prerokované:

Komisia pre udeľovanie verejných ocenení PSK

V Prešove dňa 10.10.2022

Návrh na uznesenie

Zastupiteľstvo PSK

A. berie na vedomie

návrh na udelenie Cien PSK

B. udeľuje Cenu PSK za rok 2022:

- 1) **Prof. MUDr. Jurajovi Šteňovi, DrSc., za mimoriadne dlhoročné zásluhy a významný odborný prínos v rozvoji neurochirurgie na Slovensku a v zahraničí.**
- 2) **Mgr. art. Jánovi Lesňákovi, za významný podiel na tvorbe sakrálnej kultúry a výtvarného umenia a medzinárodnú propagáciu Prešovského kraja.**
- 3) **Kameramanovi a režisérovi Ladislavovi Csikymu, in memoriam, za dlhoročný osobitý vklad v oblasti slovenskej audiovizuálnej tvorby a zásluhy na pozitívnej prezentácii Prešovského kraja.**

1. Dôvodová správa

V zmysle Zásad udeľovania verejných ocenení Prešovského samosprávneho kraja, Úrad PSK prostredníctvom médií informoval verejnosť o možnosti predkladania návrhov na udelenie Ceny Prešovského samosprávneho kraja. Do stanoveného termínu navrhovatelia predložili šesťnásť návrhov na udelenie Ceny PSK. Päťnásť z nich splnilo všetky náležitosti vyplývajúce zo Zásad udeľovania verejných ocenení PSK, k návrhu na udelenie Ceny PSK pani Klare Szakall von Losoncz nebol zaslaný súhlas so spracovaním osobných údajov.

2. Predložené návrhy na udelenie Ceny PSK:

Zoznam návrhov je spracovaný v chronologickej postupnosti tak, ako boli doručované do podateľne Úradu PSK:

2.1. PhDr. Jozef Balica	sociológ
2.2. Ing. Ladislav Harvan	funkcionár slovenského lyžovania
2.3. Prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc.	neurochirurg
2.4. Mgr. art. Ján Lesňák	umelecký sochár
2.5. Nemocnica arm. generála L. Svobodu Svidník a.s., COVID oddelenie	
2.6. PaedDr. Anna Ondrušeková	riaditeľka Tatranskej galérie
2.7. Mgr. Milan Choma, in memoriam	učiteľ, spisovateľ, historik
2.8. Mgr. Jana Torhanová	koordinátorka sociálnej práce
2.9. Jana Dimunová	opatrovatel'ka
2.10. Mária Palejová	opatrovatel'ka
2.11. Mgr. art. Ľubica Čekovská, ArtD.	skladateľka, hudobníčka
2.12. Katarína Koščová	speváčka
2.13. Klara Szakall von Losoncz	majiteľka Kaštieľa Péchy
2.14. Jaroslav Lechan	ľudový remeselník
2.15. PhDr. Ivan Hopta, CSc., in memoriam	poslanec NR SR, poslanec Zastupiteľstva PSK
2.16. Ladislav Csiky, in memoriam	kameraman, režisér

3. Odôvodnenie návrhov

3.1 Navrhovaný: PhDr. Jozef Balica, sociológ

Navrhovateľ: Mgr. Ján Košč

Sociológ Jozef Balica od roku 1989 pôsobí ako člen predsedníctva OZ KOVO a Prešovský kraj, pričom vždy aktívne a inovatívne pristupoval k obhajobe práv zamestnancov a obyvateľov PSK.

Je známy z rôznych „káz“ , napr. šičky z Hencoviec (2010-2011), z Vranova n. T. (2012), a zo Svidníka (2017-2019). Zasadzoval sa za zvyšovanie minimálnej mzdy a životnej úrovne obyvateľov PSK aj prostredníctvom propagácie pojmov ako „spravodlivá a etická mzda“ a „dôstojné pracovné podmienky“. Pravidelne oslovoval úrady, zvolával tlačové konferencie, protesty a poskytoval rozhovory do médií, aby pomohol nielen obyvateľom na území PSK, kde

pôsobí, ale aj obyvateľom na Slovensku. Vždy k svojej práci pristupoval oduševnene, no s rozvahou a aj nad rámec svojich pracovných povinností. V poslednej dobe zastupoval a obhajoval zamestnancov firmy Embraco v Spišskej Novej Vsi, vodičov autobusov regionálnej dopravy z PSK a KSK. Okrem klasických odborárskych aktivít sa zúčastňoval rôznych diskusií, konferencií, prednášok na školách. Je známy aj tým, že pravidelne zhromažďuje podklady z oblasti ekonómie, sociológie, ktoré využívajú jeho kolegovia na celom Slovensku. Je autorom viacerých publikácií, brožúr a štatistických výstupov používaných pri kolektívnom vyjednávaní.

V lete roku 2022 odišiel do dôchodku.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za výnimočné zásluhy pri obhajovaní práv občanov v sociálnej oblasti v Prešovskom kraji a na celom Slovensku.

3.2 Navrhovaný: Ing. Ladislav Harvan, funkcionár slovenského lyžovania

---

Navrhovateľ: Michal Sýkora, poslanec Zastupiteľstva PSK, starosta Obce Štrba

Ing. Ladislav Harvan patrí medzi najvýznamnejších funkcionárov v histórii slovenského lyžovania. Je dobre známy aj na svetovej lyžiarskej scéne (33 rokov bol členom subkomisie FIS pre stavbu a schvaľovanie zjazdových tratí) a bol zvolený aj za jej čestného člena. Desaťročia sa podieľal na organizácii všetkých významných lyžiarskych podujatí vo Vysokých Tatrách a bol aj šéfom Slovenského lyžiarskeho zväzu. Dlhé roky pôsobil ako riaditeľ pretekov Veľkej ceny Slovenska v zjazdovom lyžovaní, bol predsedom Oblastného výboru Horskej služby, podpredsedom Organizačného výboru Majstrovstiev sveta 1970 v klasickom lyžovaní vo Vysokých Tatrách a generálnym sekretárom Organizačného výboru štvrtých Zimných olympijských dní mládeže – EYOD 1999. 17 rokov pôsobil ako technický delegát.

Ing. Ladislav Harvan je čestným členom, držiteľom Strieborných kruhov a Zlatého odznaku Slovenského olympijského výboru. Medzinárodný olympijský výbor mu udelil v roku 1993 trofej za činnosť environment pri výstavbe športových zariadení – výstavba zjazdových tratí v Európe.

Bohatá je aj jeho publikačná činnosť – napísal viac ako 70 článkov v rôznych periodikách, 15 rozsiahlych prác a vydal viacero publikácií o významných lyžiarskych podujatiach, na ktorých príprave sa výrazne podieľal.

V minulom roku oslávil životné jubileum 90 rokov, a preto je mu navrhované Cenu PSK za celoživotný prínos v rozvoji športu udeliť.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za mimoriadny celoživotný prínos v rozvoji slovenského lyžovania a reprezentáciu Prešovského kraja v zahraničí.

3.3 Navrhovaný: Prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc., neurochirurg

Navrhovateľ: MUDr. Martin Jakubov, podpredseda PSK, lekár PSK

Prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc. je celosvetovo uznávaný neurochirurg, rodák z obce Klenová neďaleko Sniny v Prešovskom kraji.

Juraj Šteňo vyštudoval lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Celý svoj doterajší profesný život venoval neurochirurgii, či už ako lekár alebo vedecký pracovník. Svoje vedomosti a poznatky z praxe rád odovzdáva svojim študentom a poslucháčom po celom svete. Na svojom konte má nezanedbateľný počet publikácií i ocenení – okrem iného i „Najlepšia publikácia roka odbornej spoločnosti SLS“.

Rozpracoval metódu mapovania nervových dráh elektrickou stimuláciou počas mikrochirurgických operácií v mozgovom kmeni. Vypracoval klasifikáciu nádorov mozgu v oblasti tretej mozgovej komory, ktorá je celosvetovo prijatá.

O jeho prínose pri rozvoji neurochirurgie, či medicíny ako takej, vypovedá aj vyznamenanie Pribinov kríž I. triedy, ktoré prevzal z rúk prezidenta Slovenskej republiky. Ako poprednému odborníkovi v oblasti neurochirurgie, dekanovi lekárskej fakulty Univerzity Komenského a bývalému dlhoročnému prednostovi Neurochirurgickej kliniky LF UK a UNB mu bolo udelené ocenenie Krištáľové krídlo. Bol ocenený Čestným uznaním Svetovej federácie neurochirurgických spoločností za rozvoj neurochirurgie v prospech ľudstva. V roku 2015 bol zaradený medzi 16 najvýznamnejších neurochirurgov na svete.

Jeho životným krédom je „profesionalita a empatia v prístupe k pacientovi“. Váži si každé uznanie a ocenenie, no zároveň hovorí, že „najväčším ocenením je, keď sa pacient preberie a je v poriadku“.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za mimoriadne dlhoročné zásluhy a významný odborný prínos v rozvoji neurochirurgie na Slovensku a v zahraničí.

3.4 Navrhovaný: Mgr. art. Ján Lesňák, umelecký sochár

Navrhovateľ: Bc. Mgr. Katarína Demočková

Sochár Ján Lesňák sa narodil v roku 1979 v Levoči. Momentálne žije v Levočskej doline a pôsobí v Levoči. Študoval na Strednej priemyselnej škole v Spišskej Novej Vsi odbor kamenosochárstvo (1993 – 1997). V rokoch 1997 – 2003 študoval na Akadémii umení v Banskej Bystrici pod vedením doc. Petra Gáspára a prof. Jána Hendrycha na katedre figurálneho sochárstva. V jeho umeleckej tvorbe prevažuje sakrálne umenie. Z množstva diel spomenieme:

- prvotinou je socha sv. Františka z Assisi vysekaná z pieskovca na nádvorí kláštora Rádu minoritov v Levoči v roku 2002
- súsošie Nepoškvrneného počatia Panny Márie a sv. Maximiliána Kolbeho, ktoré bolo odhalené v roku 2007 v Ríme, na nádvorí generálneho domu Rádu minoritov pri Bazilike Dvanástich apoštolov
- výstava diela Hlava Mariána Vargu v rámci výstavy: „Interpretácia skutočnosti. Umenie 2007. Slovenská maľba, socha, grafika.“ v Dome umenia v Bratislave (8.12.2007 – 20.1.2008)
- basreliéf Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, pri príležitosti posvätenia slovenskej kaplnky v bazilike Božieho milosrdenstva v Krakove v roku 2008
- korpus Krista v životnej veľkosti v saleziánskom stredisku na sídlisku Terasa v Košiciach (2009)
- basreliéf Nepoškvrnené počatie Panny Márie pri kostole sv. Františka z Assisi v Karlovej Vsi v Bratislave (2012)
- Mariánsky stĺp v obci Torysa inštalovaný v roku 2013 k 200. výročiu povodne, ktorá postihla túto obec v auguste roku 2013
- krížové cesty v kostole sv. Michala Archanjela v Dulovej Vsi a pod hradom Čičva v obci Sedliská, kde sa nachádza aj socha Krvou sa potiaceho Krista (2011 – 2012)
- Sedembolestná Panna Mária z dreva s polychrómiou v kostole v Oľšove
- krížová cesta z bronzu na Mariánskej hore v Levoči v exteriéri Baziliky Navštívenia Panny Márie (2020 – 2021)

- korpus Krista, ktorý sa nachádzal na pódiu pri príležitosti blahorečenia Anny Kolesárovej (2018) a tiež pri návšteve pápeža Františka (2021) na štadióne Lokomotívy v Košiciach
- súsošie sv. Antona Paduánskeho s oslíkom z bronzu známe ako Eucharistický zázrak v kláštore pri kostole sv. Trojice vo Viedni (2022)

Cena PSK sa navrhuje udeliť za významný podiel na tvorbe sakrálnej kultúry a výtvarného umenia a medzinárodnú propagáciu Prešovského kraja.

3.5 Navrhovaný: Nemocnica arm. generála L. Svobodu Svidník a.s., COVID oddelenie

---

Navrhovateľ: MUDr. Marek Pytliak, PhD., MBA – štatutárny zástupca, riaditeľ Nemocnice arm. generála L. Svobodu Svidník a.s.

Tento príbeh sa začal rozvíjať ešte koncom roka 2019, kedy pandémie ochorenia COVID 19 poznačila zdravie, žiaľ aj životy mnohých obyvateľov celého sveta, vrátane Slovenska a aj obyvateľov Prešovského kraja. Asi niet človeka, ktorý minimálne na začiatku tejto pandémie nemal strach, obavu. Možno nie priamo o seba, ale o svoje rodiny, rodičov, starkých.

Tie isté obavy mali aj zdravotníci nemocnice Svidník. Začínala sa nová kapitola nielen v oblasti verejného zdravia, ale aj spoločenskej zodpovednosti, na ktorú nebol nikto v tom čase vopred pripravený.

Hoci všetci verili, že rok 2022 bude už štandardný ako pred pandemiou, pandémie ochorenia COVID-19 opäť zaútočila. Zdravotníci už poznali jej silu, naučili sa žiť inak. Nie preto, že by tak chceli. Práca zdravotníckeho pracovníka je psychicky, či fyzicky náročná aj v štandardných podmienkach. Pandémia do zdravotníctva doniesla mnoho obmedzení v štandardnom pracovnom komforte: povinné používanie ochranných pracovných odevov, respirátorov, neustále používanie dvoch párov rukavíc nepretržite, bez možnosti chytiť pacientovu ruku prirodzene, bez rukavíc. Tým najhorším bola bezmocnosť zdravotníkov, kedy aj napriek všetkým liečebným možnostiam, zdravotnej starostlivosti, nemohli prinavrátiť život, predošlú kvalitu života všetkým COVID pacientom. Pandémia ochorenia COVID-19 aj v roku 2022 ukázala, že zdravotnícky personál COVID oddelenia nemocnice Svidník vie spojiť svoje sily pre obyvateľov nielen okolitých miest a obcí, ktorí potrebovali v tom čase ústavnú zdravotnú starostlivosť. To, čo dokázali a stále dokazujú svedčí nielen o odbornej pripravenosti, ktorá by mala byť samozrejmosťou pre dané povolanie, ale predovšetkým o ich ochote pomáhať, obetovať sa pre spoločnosť, pre priateľov a blízkych.

Zachrániť jeden ľudský život znamená zachrániť rodiny pred neúplnosťou, pred bolesťou zo straty, pred problémami vrátiť sa do bežného života a fungovať tak, ako pred smrťou blízkeho človeka.

S nasadením vlastného zdravia/života zdravotnícky personál COVID oddelenia pomáha pri záchrane ľudských životov, prinavracia rodinám ich príbuzných, známych.

Pre navrhovateľa, riaditeľa nemocnice Svidník, ktorý je v súkromí aj otcom, manželom, synom a vnukom, patrí personál COVID oddelenia k významným osobnostiam kraja.

Z pohľadu štatistických údajov:

V období od roku 2019 do apríla 2022 nemocnica Svidník na svojom COVID odd. hospitalizovala 1 116 pacientov, pričom 863 pacientov sa podarilo vyliečiť a pomôcť im vrátiť sa k svojim rodinám, kde majú svoje nezastupiteľné miesto.

V období od októbra 2021 do apríla 2022 bolo hospitalizovaných 555 pacientov s COVID-19 ochorením. Z tohto počtu sa 418 pacientov mohlo vrátiť domov, k priateľom, do práce.

Za týmito štatistickými údajmi je množstvo príbehov nielen samotných pacientov a ich rodín, ale aj príbehov samotných zdravotníkov COVID odd., ktorí s nasadením vlastného života, zdravia neváhali a poskytli odbornú a ľudskú pomoc pri záchrane ľudských životov, pri záchrane osudov rodín svojich pacientov.

Odbornosť, odvaha a ľudskosť sú základné atribúty personálu COVID oddelenia nemocnice Svidník.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za obetavú a vytrvalú službu a nasadenie vlastného života pri záchrane zdravia a života pacientov.

3.6 Navrhovaný: PaedDr. Anna Ondrušeková, riaditeľka Tatranskej galérie v Poprade

---

Navrhovateľ: Mgr. art. Annamária Mikulíková

Na udelenie Ceny Prešovského samosprávneho kraja navrhujem Annu Ondrušekovú za výsledky dosiahnuté v umeleckej oblasti, za pozdvihnutie kultúry podtatranského regiónu a za aktívny rozvoj kultúrneho a spoločenského života v Prešovskom kraji.

Anna Ondrušeková je dlhoročnou riaditeľkou Tatranskej galérie v Poprade. Vďaka jej mimoriadnej zaangažovanosti, profesionalite, neúnavnému odhodlaniu a úsiliu sa z Tatranskej galérie stala renomovaná kultúrna inštitúcia dosahujúca úroveň medzinárodného významu. Zaslúžila sa najmä o koordináciu renovácie sídla TG – objektu starej elektrárne.

Bola hlavnou iniciátorkou vytvorenia najvyššie položenej kalvárie (1080 m.n.m.) v strednej Európe vo Vysokých Tatrách. Netradičná krížová cesta (komplex 14 drevených umeleckých diel, 14 zastavení) bola vytvorená v rokoch 2010 – 2015 profesionálnymi poľskými a slovenskými sochármi ako vyjadrenie pocty výšinám a skúsenosti s nesením kríža vo vlastnom živote, pochopením zmyslu utrpenia, obeti aj oslobodzujúcej nádeje, ktoré pozemský život očisťujú a povznášajú.

Anna Ondrušeková, ktorá už viac ako dvadsať rokov úspešne vedie galériu, je kurátorka mnohých výstav, umeleckých konferencií a sympózií. Zaslúžila sa najmä o kontinuum medzinárodných sochárskych sympózií vo Vyšných Ružbachoch. Odborná verejnosť ju zaraďuje medzi významné galeristky na území Čiech a Slovenska. Jej neustála aktivita na poli kultúry napomáha výrazne rozvoju poznania a myslenia obyvateľov Prešovského kraja. Jej práca je významne prínosná aj v oblasti rozvoja cestovného ruchu.

Vďaka nadštandardným vzťahom s kolegami umelcami a galériami v zahraničí sa jej podarilo do kraja priniesť a vystavovať svetové umenie (Salvator Dalí, Marc Chagall, Modigliani, Picasso, atď.).

Jej prínos pre rozvoj kraja je založený na jej profesionalite, húževnatosti a nekonečnej pracovitosti.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za výsledky dosiahnuté v umeleckej oblasti, za pozdvihnutie kultúry podtatranského regiónu a za aktívny rozvoj kultúrneho a spoločenského života v Prešovskom kraji.

3.7 Navrhovaný: Mgr. Milan Choma, in memoriam, učiteľ, spisovateľ, historik

---

Navrhovateľ: Mgr. Tomáš Šimoňák

Milan Choma bol učiteľ, publicista, historik, divadelník, autor biografických kníh o významných osobnostiach Spiša (Petzval, Dr. Alexander, Stodola a iní), veľký „Štefánikovec“ a hrdý „Tatranec“.

Zanechal za sebou množstvo projektov, ako sú Tatranské večery, osadzovanie pamätných tabúl, realizácia rôznych divadelných predstavení alebo výstav.

Založil divadelný spolok Schola Humanitas, ktorý pôsobil v Kežmarku 25 rokov. Ako autor dramatických pásiem prezentoval významné osobnosti Tatier, vedy a literatúry.

Bol a stále je človek, ktorý dokázal priblížiť históriu Spiša a Tatier všetkým vekovým kategóriám.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za aktívny čínorodý prístup k uchovávaniu histórie pre ďalšie generácie prostredníctvom rozmanitých aktivít v oblasti kultúry.

3.8 Navrhovaný: Mgr. Jana Torhanová, koordinátorka sociálnej práce

---

Navrhovateľ: Centrum sociálnych služieb Dúhový sen v Kalinove

Pani Jana Torhanová v zariadení CSS Dúhový sen Kalinov pracuje od roku 1987. Za ten čas prešla paletou rôznych pozícií. Svoju prácu začala na pozícii opatrovateľky, nasledujúcich 11 rokov pracovala ako zdravotná sestra v zariadení a od roku 2003 ako sociálna pracovníčka. V roku 2009 začala pracovať na pozícii koordinátorky sociálnej práce.

Vieme, že táto práca je náročná a môže ju robiť len človek, ktorý popri iných schopnostiach potrebuje mať k dispozícii veľkú dávku trpezlivosti, úsilia a snahy pri vytváraní vhodných podmienok na dôstojný život pre prijímateľov, ktorí sú v zariadení dlhé roky a majú svoj domov. Domov netvorí len budovy, ale hlavne ľudia, ktorí sú tam a ktorí tvoria hodnoty. Ku každému klientovi je potrebné pristupovať individuálne a citlivo, pretože nikto nevie akou cestou si dotačný prešiel a čo práve prežíva a na to je potrebná veľká dávka empatie a pochopenia.

Pani Jana Torhanová vie podať pomocnú ruku a je tak neoceniteľným prínosom pri vytváraní pocitu domova pre klientov CSS Dúhový sen, za čo jej patrí vďaka

Cena PSK sa navrhuje udeliť za dlhoročnú obetavú prácu a empatický ľudský prístup v snahe zvýšiť kvalitu života prijímateľom sociálnej pomoci.

3.9 Navrhovaný: Jana Dimunová, opatrovateľka

Navrhovateľ: Centrum sociálnych služieb Dúhový sen v Kalinove

Pani Jana Dimunová pracuje v zariadení CSS Dúhový sen Kalinov na pozícii opatrovateľky od roku 1985. 37 rokov podáva pomocnú ruku tým, ktorí ju najviac potrebujú. Pomáha prijímateľom skladať skladačku života, spolu hľadajú spôsob a prostriedky pri uspokojovaní ich potrieb, spolu prežívajú radosť, ale i smútok.

Práca opatrovateľky je náročná a môže ju vykonávať len odhodlaný človek s dobrým srdcom akým je aj pani Jana.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za dlhoročnú obetavú prácu a empatický ľudský prístup v snahe zvýšiť kvalitu života prijímateľom sociálnej pomoci.

3.10 Navrhovaný: Mária Palejová, opatrovatel'ka

Navrhovateľ: Centrum sociálnych služieb Dúhový sen v Kalinove

Pani Mária Palejová pracuje v zariadení CSS Dúhový sen Kalinov na pozícii opatrovatel'ky od roku 1977. Vieme, že táto práca je náročná a môže ju robiť len človek, ktorý ju má naozaj rád.

Pani Mária Palejová zasvätila 45 rokov svojho života zariadeniu, kde spolu s prijímateľmi vytvárala mozaiku príbehov, ktoré postupne dotvárali konečnú podobu dnešných dní a sú zdrojom čerpania informácií a tiež dôvodom, že si zaslúži byť ocenená. Pri hľadani spoločnej cesty pri uspokojovaní potrieb vychádzajúcich z individuálnych potrieb prijímateľov bolo náročné uspokojiť všetky potreby a požiadavky, no napriek tomu dokázala nájsť spôsob prijateľný pre každého. Vedela podať pomocnú ruku a bola tak neoceniteľným prínosom. Vážime si ľudí s dobrým srdcom, ktorí aj tých najmenších berú jako bežnú súčasť spoločnosti a chápu ich ťažkosti, radosti, túžby, ktoré nie každý človek pochopí a podporí.

V roku 2022 odchádza pani Mária Palejová do dôchodku.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za dlhoročnú obetavú prácu a empatický ľudský prístup v snahe zvýšiť kvalitu života prijímateľom sociálnej pomoci.

3.11 Navrhovaný: Mgr. art. Ľubica Čekovská, ArtD., skladateľka, hudobníčka

---

Navrhovateľ: Mgr. Stanislava Dzurillová

Ľubica Čekovská sa narodila v roku 1975 v Humennom. V roku 1998 absolvovala s vyznamenaním Vysokú školu múzických umení v odbore teória hudby. Počas štúdia na vysokej škole študovala aj kompozíciu u profesora Dušana Martinčeka. V štúdiu pokračovala v postgraduálnom štúdiu kompozície na Royal Academy of Music (RAM) v Londýne u profesora Paula Pattersona.

K cenám a oceneniam patria Cuthbert Nunn Composition Prize of the Royal Academy of Music (1998) za skladbu Fragment a elégia pre sólo bajan, Lewerhulme Award (1999) Elsie Owen Prize (1999) od Royal Academy of Music a Štipendium ISH od jej veličenstva kráľovnej Alžbety, kráľovnej matky (1998-2000). V roku 2006 jej Hudobný fond udelil Cenu Jána Levoslava Bellu za dielo Piano Concerto. Bola ocenená aj cenou Nadácie Tatrabanky 2013 za dielo Štyri časti pre klavír, alebo cena SOZA 2011-2012 za medzinárodné prevedenie slovenských skladieb. Tiež je autorkou scénickej hudby pre rôzne slovenské a české divadlá, ako aj filmovej hudby. Jej kompozície boli vydané na niekoľkých CD nosičoch na Slovensku vrátane jej profilového CD „Passing Impresions“ (Hevhetia). V rokoch 2008 – 2018 bola členkou umeleckej rady hudobného prestížneho festivalu Pražská Jar.

Jej diela boli uvedené na dôležitých festivaloch súčasnej hudby. V roku 2009 bola jej kompozícia „Turbulence“ vybraná na festival ISCM New Music Days vo Švédsku. V tom istom roku si Slovenské národné divadlo objednalo jej prvú operu „Dorian Gray“, ktorá mala úspešnú premiéru v roku 2013, a táto premiéra bola súčasťou ISCM World Music Days na Slovensku. V roku 2010/2011 bola rezidenčným skladateľom „Composer in residence“ v Gere v Nemecku pri orchestri Philharmonisches Orchestra Altenburg-Gera.

V auguste 2020 mala na festivale v Bregenzi premiéru jej druhá opera – buffa „Impresario Dotcom“.

Za operu „Impresario Dotcom“, dostala v roku 2020 cenu Krištáľové krídlo.

6. júla 2021 dostala cenu ministerky kultúry za rok 2020.

Cenu PSK navrhujem udeliť Ľubici Čekovskej za jedinečný prínos v oblasti kultúry a hudobného umenia.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za jedinečný prínos v oblasti kultúry a hudobného umenia na Slovensku a za výnimočné výsledky s medzinárodným presahom.

3.12 Navrhovaný: Katarína Koščová, speváčka

Navrhovateľ: Mgr. Emília Antolíková

Katarína Koščová sa narodila v 1982 v Prešove. Je slovenská speváčka, víťazka prvej súťaže Slovensko hľadá Superstar v roku 2005.

Má ukončené magisterské štúdium na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity odbor filozofia - estetika. Spievať začala spolu so sestrou Veronikou v britsko-slovenskej skupine Heaven's Shore. V roku 2004 sa prihlásila do súťaže Slovensko hľadá Superstar. V apríli 2005 súťaž vyhrala s počtom SMS 611 886.

Na Slávikovi 2005 bola nominovaná v kategórii speváčka a umiestila sa na štvrtom mieste. V tomto ročníku získala aj cenu *Objav roka 2005*. Neskôr získala cenu Mesta Prešov.

So svojou kapelou, ktorej členmi sú Michal Brandys (akustická gitara, husle), Daniel Špiner (klávesy), Viliam Cicoň (basgitara) a Miroslav Szirmai (perkusie), vystupuje v kluboch a na literárnych akciách, úspešnou sa stala aj jej spolupráca so skupinou Neřež. Má na konte viaceré albumy: Ešte sa nepoznáme (2005), Naboso (2006), Nebotrasenie (2009), Uspávanky (2009) s Veronikou Husovskou a Martinom Husovským, Štedrý večer (2012), Oknom (2014), Naživo (2017) s Geišbergovcami, Hranica dažďa (2019).

Katarína Koščová pravidelne koncertuje na území Prešovského kraja aj za jeho hranicami po celom Slovensku i v zahraničí, najčastejšie v Českej republike a tiež v Poľsku.

V jednom z rozhovorov uviedla: „...ja neverím v konečnosť. Verím v cykly, verím v šance a v návraty, hlavne, že neexistujú náhody. Verím, že je to takto vymyslené, aby sme sa naučili, aby sme si zaslúžili. Verím, že sme na ceste a že aj keď z nej zídeme, raz sa na ňu musíme vrátiť. Všetci musia, to je úžasné a čarovné.“ A rovnaká je aj jej hudba, úžasná a čarovná.

Cenu PSK za rok 2022 navrhujem udeliť aj pri príležitosti životného jubilea 40 rokov, ktoré speváčka oslávila vo februári roku 2022.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za výnimočný prínos v oblasti hudobnej kultúry a umenia a pozitívnu prezentáciu Prešovského kraja doma a v zahraničí.

3.13 Navrhovaný: Klara Szakall von Losoncz, majiteľka Kaštieľa Péchy

---

Navrhovateľ: Milan Grejták

Pani Klara Szakall von Losoncz prevzala pred 25 rokmi reštituovaný areál rodinného kaštieľa v obci Hermanovce, okres Prešov. Z kaštieľa, ktorý bol do konca 2. svetovej vojny ich domovom, ostali len zdevastované múry a prepadnutá strecha.

Od tej doby dala pani Klára celému areálu Kaštieľa Péchy reprezentačnú podobu. Vybudovaný komplex má hotelovú časť v hosťovskom dome, oddychovné centrum Clubhouse s tenisovým ihriskom, v zrekonštruovanom klasicistickom kaštieli z roku 1780 je vytvorený magický svet na slávnostné podujatia s krištáľovými lustrami, zrkadlami a starožitným nábytkom, na zábavu slúži veľký stan. Prechádzať sa dá po krásnom parku so štrkovými cestičkami.

Zrekonštruovaný areál Kaštieľa Péchy sa vďaka nadšeniu pani Kláry stal miestom turistického ruchu a priťahuje návštevníkov z celého sveta. Vďaka zázemiu v kaštieli turisti spoznávajú aj iné dominanty a atrakcie Prešovského kraja.

Kaštieľ Péchy sa stal členom Asociácie historických hotelov Slovenska a Heritage Hotels of Europe.

V roku 2016 bol historický Kaštieľ Péchy v Hermanovciach ako jediné ubytovacie zariadenie zo Slovenska zaradený medzi sedem najromantickejších hotelových destinácií cestovateľského blogu neziskovej organizácie Historické hotely Európy (Historic Hotels of Europe).

V roku 2012 bol Kaštieľ Péchy nominovaný v kategórii Best country historic hotel of Europe medzi 9 najlepších medzinárodných hotelov Európy.

Na 6. ročníku Seminára o hotelierstve a gastronómii Hotel & Gourmet Forum bolo Kaštieľu Péchy udelené ocenenie Najlepší hotelový koncept v roku 2010.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za významné zásluhy v zachovávaní kultúrneho dedičstva a historických pamiatok na území Prešovského kraja a ich úspešnú prezentáciu.

3.14 Navrhovaný: Jaroslav Lechan, Ľudový remeselník

Navrhovateľ: PhDr. Ivana Lechanová, Denisa Holubová

Jaroslav Lechan sa za posledné obdobie minimálne štyroch rokov zaslúžil o rozvoj kultúry, tradičných remesiel a tým aj zachovania kultúrneho dedičstva nielen obce Topoľa, ale vyzdvihol aj život v Národnom parku Poloniny, okrese Snina a tým aj v Prešovskom kraji.

Jaroslav Lechan pôsobí v oblasti tradičných remesiel, venuje sa hrnčiarstvu, ale i pestovaniu kribice, špeciálnej odrody raže, ktorá sa používa na výrobu slamených striech. Vo svojom regióne sa tejto činnosti venuje ako jediný. Ponúka tiež ukážky tradičného pečenia chleba v hlinenej peci od zasiatia, mlátenia cepmi, mletia na starom mlyne až po jeho upečenie.

V tomto roku boli o jeho práci odvysielané reportáže v reláciách Reflex, Televíkend a v iných rusínskych reláciách RTVS či rádiách.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za čínorodý osobný prínos v zachovávaní Ľudových tradícií Prešovského kraja.

3.15 Navrhovaný: PhDr. Ivan Hopta, CSc., in memoriam, poslanec Národnej rady SR, poslanec Zastupiteľstva PSK

Navrhovateľ: Mgr. Ľubomír Kordanič

PhDr. Ivan Hopta, CSc. sa narodil 19. septembra 1958 v Medzilaborciach do učiteľskej rodiny. Základné vzdelanie získal v rokoch 1964 – 1973 v Hankovciach a v Koškovciach. Po úspešnom vykonaní prijímacích skúšok bol v roku 1973 prijatý na gymnázium v Humennom. Posledný ročník stredoškolského štúdia absolvoval na gymnáziu v Banskej Štiavnici, kde sa odborne pripravoval na štúdium v zahraničí v oblasti medzinárodných vzťahov. Z rodinných dôvodov však vysokoškolské štúdium absolvoval na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove. Na tejto fakulte študoval odbor ruský jazyk – dejepis.

V roku 1982 nastúpil na základnú vojenskú službu v Trenčíne. Po jej ukončení bol na základe prijímacích pohovorov prijatý do internej vedeckej ašpirantúry na Katedru vysokoškolskej pedagogiky, výchovy a vzdelávania dospelých FF UPJŠ v Prešove. V rokoch 1983 – 1985 bol členom Vedeckej rady a Kolégia dekana FF UPJŠ v Prešove a predsedom Rady mladých vedeckých pracovníkov. V roku 1986 nastúpil na vyššie spomínanú katedru už ako pedagóg. Od roku 1989 vykonával funkciu tajomníka katedry. Medzitým, v roku 1988, úspešne obhájil dizertačnú prácu na FF UK v Bratislave, na základe čoho mu bol udelený vedecký titul kandidát vied (CSc.).

PhDr. Ivan Hopta, CSc. spojil svoj osobný a pracovný život s mestom Humenné a Prešovským krajom. Od roku 1994 nepretržite zastával funkciu poslanca mestského zastupiteľstva v Humennom, najskôr za Komunistickú stranu Slovenska, neskôr za ľavicovú stranu ÚSVIT, ktorej bol predsedom. Naposledy pôsobil v Humennom ako člen Mestskej rady predseda Komisie kultúry, cestovného ruchu a medzinárodnej spolupráce, ako člen Komisie pre disponovanie s majetkom mesta. Bol členom mnohých školských rád, kde sa so svojimi nápadmi a pripomienkami, ako vyštudovaný pedagóg, snažil o zlepšenie a skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu mladej generácie.

V rokoch 2002 – 2006 bol PhDr. Ivan Hopta, CSc. poslancom NR SR. Počas tohto obdobia bol členom Výboru NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien, členom Výboru pre školstvo, kultúru a médiá, ako aj členom Výboru pre nezlučiteľnosť funkcií NR SR. Počas parlamentného pôsobenia predsedal skupine priateľstva s balkánskymi štátmi s Rumunskom a Bulharskom. V roku 2004 bol súčasťou trojčlennej slovenskej parlamentnej delegácie na stretnutí parlamentov sveta v Mexiku. Osobne sa poznal s dvoma bývalými prezidentmi SR – Michalom Kováčom a Rudolfom Schusterom. V rámci svojej politickej kariéry absolvoval rokovania s mnohými významnými predstaviteľmi iných krajín, ako aj s pápežom Jánom Pavlom II.

Vo volebných obdobiach 200 – 2005, 2009 – 2013, 2013 – 2017, a aktuálnom volebnom období 2017 – 2022 ako presvedčený ľavicár zastával PhDr. Ivan Hopta, CSc. za volebný obvod Humenné, funkciu poslanca Zastupiteľstva PSK. V danom volebnom období bol zároveň aj členom Rady PSK, podpredsedom Komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov pri Zastupiteľstve PSK, ako aj členom Komisie školstva, mládeže, telesnej výchovy a športu pri Zastupiteľstve PSK.

Na podnet PhDr. Ivana Hoptu, CSc. bolo v meste Humenné a Prešovskom kraji zrealizovaných viacero kultúrnych a športových podujatí. PhDr. Ivan Hopta, CSc. sa aktívne zasadzoval o zachovanie pamiatky všetkých protifašistických bojovníkov.

PhDr. Ivan Hopta, CSc. bol tiež zakladateľom a organizátorom amatérskej Zemplínskej futbalovej ligy, nad ktorou patronát prevzal predseda PSK Milan Majerský. Cieľom Zemplínskej futbalovej ligy bolo prinavrátiť víkendový futbal do tých obcí, ktoré nedisponovali finančnými prostriedkami na prihlásenie sa do profesionálnej futbalovej súťaže.

Vďaka PhDr. Ivanovi Hoptovi, CSc. PSK a mestá i obce v ňom nadviazali úzke kontakty a spoluprácu s viacerými domácimi, ale aj zahraničnými partnermi v oblasti školstva, kultúry a športu.

Pre PhDr. Ivana Hoptu, CSc. bol charakteristický zmysle pre zodpovednosť, spravodlivosť, komunikatívnosť, precíznosť, ako aj ochota nezištne pomáhať obyvateľom mesta Humenné a jeho regiónu. Výnimočné boli u neho aj organizačné schopnosti, ktoré preukázal pri organizovaní mnohých odborných, kultúrnych a športových podujatí na miestnej či regionálnej úrovni.

PhDr. Ivan Hopta, CSc. prežil svoj život v meste Humenné, v ktorom s manželkou Ivetou vychoval tri deti – dvoch synov a jednu dcéru. Svojím životom bol príkladom starostlivého, obetavého a skromného človeka, ktorý sa intenzívne a aktívne podieľal na rozvoji mesta Humenné, jeho regiónu a Prešovského kraja.

Cena PSK sa navrhuje udeliť za celoživotné výnimočné zásluhy vedúce k všestrannému spoločenskému rozvoju Prešovského kraja a osobnú angažovanosť pre dobro jeho obyvateľov.

3.16 Navrhovaný: Ladislav Csiky, in memoriam, kameraman, režisér

---

Navrhovateľ: PhDr. Jozef Puchala, PhD., riaditeľ, Štúdio RTVS Košice, Rozhlas a televízia Slovenska

Kameraman a režisér Ladislav Csiky je jedným z priekopníkov televíznej tvorby na Slovensku s úzkym, dlhoročným a krásnym vzťahom k regiónu. Narodil sa a celý život žil v Prešove, desaťročia pracoval v košickom štúdiu vtedajšej Československej, neskôr Slovenskej televízie a nakoniec v Rozhlase a televízii Slovenska.

V archíve košického štúdia sa za takmer 50 rokov jeho umeleckej dráhy nachádza takmer 500 relácií. Drvivá väčšina z nich je úzko spätá s regiónmi východného Slovenska, predovšetkým Prešovského kraja, ktorý nadovšetko miloval a poznal v ňom každý kút a každý poznal jeho. S kamerou na pleci desaťročia mapoval prírodné krásy kraja, jeho pamätihodnosti, bohatý kultúrny, spoločenský, etnický i náboženský život jeho obyvateľov. Podstatná časť „prednovembrových“ reportáží o severovýchodnom Slovensku, ktoré sú dnes vzácnu súčasťou kultúrneho dedičstva Slovenska, je nakrútená jeho kamerou.

Ladislav Csiky sa narodil a celý život prežil v Prešove. Matka Júlia Csikyová bola účtovníčka a otec prof. František Csiky bol stredoškolský profesor a ekonóm. Mal jedného mladšieho brata Gabriela. V roku 1986 sa oženil. Má dve deti: Lenka, nar. 1987 a Ladislav, nar. 1991. Základnú školu navštevoval v Prešove, následne pokračoval v štúdiu na gymnáziu (dnes J. A. Reimana) v Prešove, kde aj zmaturoval. Od mladosti miloval fotografiu, hudbu a zbieranie gramofónových platní, čomu sa venoval v podstate celý svoj život.

Cez fotografiu sa postupne dostal ku kamere. Znalosti a skúsenosti nadobúdala postupne prácou v televízii. Do košického televízneho štúdia nastúpil ako 22-ročný v roku 1976, podstatnú časť televízneho života však prežil v Prešove – na vysunutom pracovisku a neskôr, v dôchodku, ako pravidelný externý spolupracovník, ktorý s neutíchajúcou vášňou križoval región severovýchodného Slovenska s kamerou v ruke. Kamerovanie a práca v televízii sa stala jeho najväčšou vášňou a to až do konca jeho života.

Ladislav Csiky zomrel 3. mája 2022 v Prešove, kde je aj pochovaný. Bol to kameraman a režisér, ktorý takmer 50 rokov mapoval život v jeho plnej pestrosti v regióne Prešovského kraja, stál aj pri vzniku Prešovskej televízie a vychoval nespočítateľné množstvo kameramanov a režisérov.

Míchal Frank o ňom pre prešovský denník Korzár napísal: „Laco Csiky bol skromný, ten nenápadný za kamerou, pritom ho možno jednoznačne nazvať legendou košického televízneho štúdia. Natočil tisíce hodín rôznych záberov. Od správ, cez publicistické relácie až po dokumentárne filmy. Jeho doménou bola práca na národnostných magazínoch televízie, na ktorých sa podieľal takmer tri desiatky rokov. Spolu s kolegami za túto tvorbu dostal viacero novinárskych ocenení.“

Cena PSK sa navrhuje udeliť in memoriam, za dlhoročný osobitý vklad v oblasti slovenskej audiovizuálnej tvorby a zásluhy na pozitívnej prezentácii Prešovského kraja.

Prešovský samosprávny kraj
Námestie mieru č. 2, 080 01 Prešov
Komisia pre udeľovanie verejných ocenení PSK

Uznesenie č. 1/2022
zo zasadnutia Komisie pre udeľovanie verejných ocenení PSK
konanej dňa 10.10.2022 o 9.00 h

Komisia pre udeľovanie verejných ocenení PSK:

A. Berie na vedomie

Informatívnu správu o predložených návrhoch na udelenie Ceny PSK za rok 2022

B. Odporúča Zastupiteľstvu PSK udeliť Cenu PSK za rok 2022:

- 1) **Prof. MUDr. Jurajovi Šteňovi, DrSc., za mimoriadne dlhoročné zásluhy a významný odborný prínos v rozvoji neurochirurgie na Slovensku a v zahraničí.**
- 2) **Mgr. art. Jánovi Lesňákovi, za významný podiel na tvorbe sakrálnej kultúry a výtvarného umenia a medzinárodnú propagáciu Prešovského kraja.**
- 3) **Kameramanovi a režisérovi Ladislavovi Csikymu, in memoriam, za dlhoročný osobitý vklad v oblasti slovenskej audiovizuálnej tvorby a zásluhy na pozitívnej prezentácii Prešovského kraja.**

V Prešove 10.10.2022

Ing. arch. Zita Pleštinská
predsedníčka komisie
v.r.

Overovateľ:
PhDr. Marián Damankoš, PhD. v.r.
člen komisie

Zapísala: Mgr. Stanislava Dzurillová v.r.